

Norges vassdrags- og energidirektorat,
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Skodje, 24.06.14

Elvepadlemiljøet på Sunnmøre
v/ Øivind Kleppe
Korsveggarden 22
6260 Skodje

Høringsuttalelse vedr. konsesjonssøknader for

- Ørskogelva kraftverk (Saksnummer 201002635)
- Vaksvik kraftverk (saksnummer 200902805)
- Grytavatnet kraftverk (Saksnummer 201200950)
- Kverve kraftverk (saksnummer 201200220)
- Vestre kraftverk (søknadsnummer 201102986)

Siden sakshåndteringen av disse 5 konsesjonssøknadene håndteres samlet skriver jeg også en høringsuttalelse samlet. Jeg vil opplyse om hvilke strekninger som er benyttet og hvilke konsesjonssøknader dette har innvirkning på for hver enkelt elv. Vedlagt er også noen bilder fra de forskjellige elvene for å synliggjøre bruken vår av elvene og vannstandene vi padler på.

Innholdsfortegnelse

1.0 Elvepadling på Sunnmøre.....	3
1.1 Elvepadlemiljøet på Sunnmøre	3
2.0 Elvepadling i Ørskogelva	4
2.1 Dekning i media.....	5
2.2 Påvirkning av kraftutbygging	5
3.0 Elvepadling i Vaksvikelva.....	6
3.1 Dekning i media.....	6
3.2 Påvirkning av kraftutbygging	7
4.0 Elvepadling i Vestreelva.....	8
5.0 Konklusjon.....	9
6.0 Vedlegg.....	11

1.0 Elvepadling på Sunnmøre

Elvene på Sunnmøre er mange og bratte. Dessverre er det veldig mange små elver som ikke fungerer så bra for elvepadling. Elvepadlere og kraftutbyggere ser på elvene med samme øyne, vi må ha nok fall og nok vann. Men vi ser svært forskjellig på verdien i vannet. Vi elvepadlere opplever derfor at i flere av våre fantastiske elver blir det søkt om konsesjon.

Vi har det siste tiåret sett en stor vekst i antall norske og utenlandske elvepadlere som besøker distriktet vårt. Elvepadling er en sport i vekst og vi ønsker å ha elver igjen til den neste generasjonen. Elvepadlerne har også jobbet sammen med Mattilsynet og lokale grunneierlag i forbindelse med *G. Salaris* trusselen for laksen. Dette har skjedd både på nasjonalt plan og på lokalt plan.

1.1 Elvepadlemiljøet på Sunnmøre

Elvepadlingen på Sunnmøre er per i dag løst organisert. Det har tidvis vært klubber i Valldal og i Volda, men disse har vært basert rundt ressurspersoner i miljøene. Vi har derfor ikke en paraplyorganisasjon som vi er tilknyttet, men undertegnede har vært og er en del av den frivillige delen av administrasjonen til Norges Padleforbund. Jeg kjenner derfor svært godt til elvepadlemiljøet i Norge og på Sunnmøre.

Per i dag er det cirka 60 aktive elvepadlere på Sunnmøre. Vi bor spredt over hele distriktet og tilhører alle samfunnslag og utdanningsnivåer. Felles for oss er at vi driver med elvepadling og vi er medlem i diverse forum på internett. De fleste av turene våre planlegges via disse forumene.

I tillegg arrangeres det festivaler på Sunnmøre som har elvepadling på programmet. Valldal Summergames (VSG) har hatt cirka 300 besøkende de siste 5 årene, hvorav cirka 100 elvepadlere fra hele verden. Flere av disse er av verdens beste elvepadlere, blant annet Sam Sutton - 3 ganger verdensmester i utforpadling. VSG har normalt sett blitt arrangert første helgen i juli. På VSG har det blitt arrangert padlekonkurranser hvert år. Undertegnede er en av arrangørene av denne festivalen og vi har ved flere anledninger besøkt både Ørskogelva og Vaksvikelva i løpet av festivalen.

X2 blir arrangert på våren i Volda, og her har de også hatt elvepadlekonkurranse med mellom 30-50 deltagere hvert år. Antallet totale elvepadlere på denne festivalen er for meg ukjent, men det er betraktelig flere enn de som har deltatt i konkurransen. Ørskogelva og Vaksvikelva har også blitt besøkt i forbindelse med denne festivalen.

2.0 Elvepadling i Ørskogelva

Ørskogelva er en fantastisk flott elv for elvepadling. Stryk som i hovedsak dannes av grunnfjell lager det vi kaller for dropp. Dette er elvestryk karakterisert som korte og intense etterfulgt av roligere parti. Nedre del av strekningen er mer kontinuerlig, da der er bunnmasse som danner strykene. Strekningen som kan benyttes til elvepadling er fra kote 290 ovenfor Kvanndalsbrua til kote 75 ved Giskemobrua.

Elvepadlerne deler dette strekket inn i tre deler.

- *Øvre del* - Fra kote 290 til kote 190.
- *Midtre del* - Fra kote 190 til kote 135. Dette partiet kalles også for *Juvet*.
- *Nedre del* fra kote 135 (cirka 100 meter oppstrøms for planlagt kraftstasjon) til kote 75.

Alle stryk på denne strekningen har blitt padlet, med unntak av ett. Det er stryket som er utgangen av juvet på midtre del.

Hver del har sin karakteristikk og tåler litt forskjellig vannmengde. Øvre del må ha minimum 5 m³/s og vi har aldri opplevd den som for høy. Midtre/Juvet fungerer fra cirka 6 m³/s ned til cirka 1,5 m³/s. Nedre del må ha minimum 8 m³/s og kan aldri bli for høy.

På grunn av vannmengden som er normal for elva så er det som oftest øvre og midtre del som blir padlet. Juvet har vi også padlet midtsommers på lav vannføring. Nedre del må ha svært mye vann for at det skal være et bra padlestrekke og blir derfor sjelden benyttet.

Ørskogelva er en elv som er padlebar så fort isen har forsvunnet. Sesonglengden har stor sammenheng med vinternedbøren (smeltesesong) og er som regel padlebar fra tidlig april til slutten av juni. Resten av året er den avhengig av nedbør i form av regn. Vannstanden stiger og synker raskt, men om man kjenner elva så er det en flott ettermiddag-/kveldstur dersom det har vært tilstrekkelig med nedbør (utenom smeltesesong).

Elvepadlingen i Ørskogelva ble oppdaget tidlig på 2000-tallet. Vi er ikke kjent med padling i dette vassdraget før denne tiden. Den har blitt jevnlig benyttet fra 2005 til nå. Anslått antall personer som årlig padler denne strekningen er cirka 30. Noen har mange turer og noen har få. Undertegnede hadde 10 turer ned elvestrekningen i 2013. Tidspunktet for disse turene var svært variert, fra tidlig på sesongen (april) til svært sent (november). På disse turene har jeg normalt hatt med meg 2-4 personer. Land som er representert av disse personene (i tillegg til Norge) er Tsjekkia, Portugal, New Zealand, USA, Canada, Sverige, Tyskland, Nederland, Østerrike, Sveits, Storbritannia, Belgia.

Elva er ikke av det vanskeligste man finner på Sunnmøre, men heller ikke det enkleste. På grunn av at storparten av strykene går over grunnfjell gir dette muligheter for å ha med ferske padlere samtidig som de erfarne padlerne kan padle strykene. Relativt korte stryk som er enkle å bære forbi er en viktig arena som tillater å ha ferske og erfarne padlere på samme tur, med de positive effekter dette har (erfaringsoverføring, erfaring i sikring av andre padlere samt eksempler på linjevalg og stileksempler).

2.1 Dekning i media

Ørskogelva har også fått nasjonal gjenkjenning gjennom elveg guider på internett og dekning i media. <http://guttakrutt.org> er en samling elveg guider på internett der denne elva er med. Magasinet FriFlyt har hatt en reportasje med noen av Norges beste elvepadlere når de besøkte Ørskogelva (og Vaksvikelva). Dette var med i utgave nr. 81, juni/juli 2011. Opplagstall er cirka 15 000 og antall lesere er 90 000 (Kilde: Tore Meirik, webredaktør. 24.06.14).

Om Friflyt

"Friflyt er Fri Flyt og www.friflyt.no

Fri Flyt er Norges ledende sportsmagasin, og har ledet utviklingen innen "bratt friluftsliv" i mer enn ett tiår. Fri Flyt har oppnådd internasjonal anerkjennelse for kvalitet og innhold. Fri Flyt skriver om ski, brettkjøring, padling, klatring, kiting, surfing, windsurfing, sykling og bratt friluftsliv. Fri Flyt gir deg reiseartikler, oppdaterte nyheter, innsiktsfulle temasaker og ikke minst de fantastiske bildene. "

Sitat hentet fra <http://www.friflyt.no/Om/Om-Fri-Flyt-AS> - 24.06.2014 kl 12.07

2.2 Påvirkning av kraftutbygging

Strekket som påvirkes av kraftutbygging i Ørskogelva er det samme som oftest benyttes av elvepadlerne. For oss så er en slik utbygging en total katastrofe. Det er kun når det renner minimum 5 kubikk over kraftverkets slukeevne at strekningen vil bli benyttet. Per i dag så er dette svært sjelden. Juvet (den midtre delen) krever så mye logistikk for en svært kort tur at elvens totale verdi for elvepadling vil bli verdiløs. Minstevannføringen som er foreslått fra kraftutbygger er alt for lav til at dette har noen effekt for elvepadlingen i elven.

3.0 Elvepadling i Vaksvikelva

Vaksvikelva ble padlet for første gang i 2005. Strekket som er padlebart går fra kote 235 (ved samløpet Midtelva og Vaksvikelva) til fjorden. Således påvirker alle tre konsesjonssøknadene i denne elva det padlebare strekket, men kun i liten grad for Grytavatnet kraftverk.

Vaksvikelva har stort sett samme sesong som Ørskogelva og de blir som oftest padlet samme dag eller påfølgende dag i smeltesesong. De periodene det ikke er smeltesesong er man avhengig av nedbør. Normalt bør man ha et absolutt minimum på 3 m³/s og helst over 5 m³/s. Vi har padlet elven på cirka 12 m³/s og selv med en slik "frisk" vannstand hadde vi ingen problemer med å padle elven.

Vaksvikelva har storparten av sine stryk over grunnfjell. Korte, intense stryk med roligere partier i mellom. Fra kote 235 og ned til broa over Rv 650 er alle strykene padlet. Fra riksvegen og ned til fjorden er det noen stryk, som oss bekjent, ikke er padlet. Vi er ikke kjent med padling i dette vassdraget før 2005. Elva har blitt jevnlig benyttet fra 2005 til nå. Anslått antall personer som årlig padler denne strekningen er cirka 30. Noen har mange turer og noen har få. Undertegnede hadde 8 turer ned elvestrekningen i 2013. Tidspunktet for disse turene var svært variert, fra tidlig på sesongen (april) til svært sent (november). På disse turene har jeg normalt hatt med meg 2-4 personer. Land som er representert av disse personene (i tillegg til Norge) er Tsjekkia, Portugal, New Zealand, USA, Canada, Sverige, Tyskland, Nederland, Østerrike, Sveits, Storbritannia, Belgia.

Elva er ikke av det vanskeligste man finner på Sunnmøre, men heller ikke det vanskeligste. På grunn av at storparten av strykene går over grunnfjell gir dette muligheter for å ha med ferske padlere samtidig som de erfarne padlerne kan padle strykene. Relativt korte stryk som er enkle å bære forbi er en viktig arena som tillater å ha ferske og erfarne padlere på samme tur, med de positive effekter dette har (erfaringsoverføring, erfaring i sikring av andre padlere samt eksempler på linjevalg og stileksempler).

3.1 Dekning i media

Vaksvikelva har også fått nasjonal gjenkjenning gjennom elveguiden på internett og dekning i media. <http://guttakrutt.org> er en samling elveguiden på internett der denne elva er med. Magasinet FriFlyt har hatt en reportasje med noen av Norges beste elvepadlere når de besøkte Vaksvikelva (og Ørskogelva). Dette var med i utgave nr. 81, juni/juli 2011. Opplagstall er cirka 15 000 og antall lesere er 90 000 (Kilde: Tore Meirik, webredaktør. 24.06.14).

Om Friflyt

"Friflyt er Fri Flyt og www.friflyt.no

Fri Flyt er Norges ledende sportsmagasin, og har ledet utviklingen innen "bratt friluftsliv" i mer enn ett tiår. Fri Flyt har oppnådd internasjonal anerkjennelse for kvalitet og innhold. Fri Flyt skriver om ski, brettkjøring, padling, klatring, kiting, surfing, windsurfing, sykling og bratt friluftsliv. Fri Flyt gir deg reiseartikler, oppdaterte nyheter, innsiktsfulle temasaker og ikke minst de fantastiske bildene. "

Sitat hentet fra <http://www.friflyt.no/Om/Om-Fri-Flyt-AS> - 24.06.2014 kl 12.07

3.2 Påvirkning av kraftutbygging

Etter vår mening er Grytuvatnet kraftverk ett alternativ som ikke vil hindre elvepadlere i å komme til elven. Vaksvik kraftverk vil ta bort noen fine stryk, men ikke ødelegge helheten. Disse to kraftverkene kan også komme elvepadlerne til gode, med tanke på parkeringsplasser og tilkomst til elva. Kverve kraftverk vil derimot gjøre elva verdiløs som padleelv. Slukeevnen til kraftverket er såpass stor at det totale antall dager som elva vil være padlebar på er nærmest ingen.

4.0 Elvepadling i Vestreelva

Vi er per dags dato ikke kjent med at det har forekommet elvepadling i denne elven.

5.0 Konklusjon

Elvepadlemiljøet på Sunnmøre ser svært positivt på at et område og flere søknader blir vurdert samtidig. Da ser man lettere total belastning for området og man kan komme fram til løsninger tilpasset flere interessegrupper.

For Ørskogelva og for Vaksvikelva har vi skissert hvordan påvirkningen truer vår aktivitet. Vi anbefaler at Ørskogelva kraftverk og Kverve kraftverk ikke får konsesjon. Blir disse to kraftverkene bygd blir vi sittende igjen uten områder å utøve vår aktivitet på i lokalområdet vårt. Hver enkelt elv og hvert enkelt stryk er for oss enkeltstående utfordringer som ikke kan erstattes. Elvene er definert som utmark ihht. norsk lov. For mange kan dette lettere illustreres med at området man liker å gå på ski i fjernes og man blir sittende igjen med et uinteressant område å gå på ski på eller alt for liten snømengde. Det blir et verdiløst område å bruke skiene i.

Vestreelva har padlemiljøet, per i dag, ingen aktivitet i og en utbygging her vil ikke påvirke vår aktivitet.

Ørskogelva og Vaksvikelva ligger relativt nært tettbebygde strøk (i henhold til SSB sin definisjon). Det gjør at disse to arenaene representerer en mulighet for å utøve aktiviteten vår på de deler av året hvor det ikke er meget lyst. Det blir tidlig kveld i april, i likhet med høsten. De nærmeste padleelvene blir dermed flyttet lenger innover i landet (Stordal/Valldal). Dermed blir det mer kjøring og kortere tid med lys til å padle. I tillegg er disse elvene med på å forlenge sesongen vår, siden det blir tidlig vår lenger ute på kysten. Elvene forlenger også sesongen i den andre enden av året, da elvene reagerer raskt på regn. Det gjør ikke elvene lenger inne i landet, da de normalt sett må ha mye større vannføring for å være padlebare. Mye av denne vannføringen er basert på smelting fra høyereliggende strøk (over 1000 m.o.h.). Det er også en sannhet at det kommer mer regn lenger ute på kysten enn lenger inne i fjordene. Dette ser man enkelt ved å sammenligne nedbørsdata fra målestasjoner i eksempelvis Tafjord og Vigra.

Vi synes også det er rart at elvepadling ikke er nevnt i konsesjonssøknadene, da jeg og flere andre har snakket med grunneiere på nesten hver tur vi har besøkt elvene. De har også nevnt at de har startet planene med konsesjonssøknad og sendt søknad. Siden det er utbygger som skal ha med konsekvensene knyttet til interessene rundt elvene, så har de valgt å se bort i fra vår type aktivitet knyttet til disse elvene. Dette er et klart eksempel på *"bukken og havresekken"*.

Det vi elvepadlere ser på som svært uheldig og som vi håper NVE tar i betraktning ved konsesjonssøknader, er at en del kraftutbygginger i hovedsak gir økt strømproduksjon om sommeren. Alle konsesjonssøknadene ramset opp først i dokumentet, som skal bli behandlet samlet, er i elver som har svært liten vassføring om vinteren. Storparten av vintersesongen er det mindre vann enn minstevassføringen som kraftverket skal slippe. Dermed baserer disse kraftverkene seg kun på eksport av kraft og er ikke et bidrag til å stabilisere underskuddet på strøm i regionen. Underskuddet på strøm er i hovedsak et

problem om vinteren. Dette er et spørsmål NVE bør ta opp videre i det politiske systemet for å få et svar på. Om disse elvene blir bygd ut er det kun for å gi billigere strøm i utlandet, vi må likevel importere strøm til regionen om vinteren. Er det da riktig å bygge ut i det hele tatt?

På vegne av padlemiljøet på Sunnmøre

Øivind Sønderland Kleppe

6.0 Vedlegg

Bilder fra elvene i konsesjonssøknaden

David Kobza (Tsjeckia) i Dynjafossen, Ørskogelva april 2012. Foto: Ø. Kleppe

David Kobza (Tsjeckia) i partiet før Juvet, Ørskogelva april 2012. Foto: Ø. Kleppe

Karl Engen (Norge) i Dynjafossen, Ørskogelva april 2013.
Fotograf: Tore Meirik.

Mathias Fossum (Norge) i Storfossen, Vaksvikelva april 2011.
Foto: Espen Mikkelsen

Luis Valentim (Portugal) i Vaksvikelva, april 2011.
Foto: Nils Hjelme

Øivind S. Kleppe (Norge) i Vaksvikelva, mai 2010.
Foto: Nils Hjelme

Øivind S. Kleppe (Norge) i Vaksvikelva, mai 2010.
Foto: Nils Hjelme